

CESTOVNÍ ZPRÁVA

Název akce: KULTURNÍ MOSTY 2013/ CULTURAL BRIDGES 2013
Typ akce: bilaterální česko – norský meeting
Program podpory: Fond pro bilaterální spolupráci na národní úrovni v rámci EHP/Norska
Termín akce: 31. 5. 2013 – 9. 5. 2013
Žadatel: Kulturní mosty o.s.
Kontaktní údaje: Vejmluvova 37, Žďár nad Sázavou , 591 02
E-mail: kulturnimosty@seznam.cz

Základní cíl projektu:

Navázat kontakty a partnerství s organizacemi a subjekty, činnými v oblasti norské kultury, umění a uměleckého školství za účelem další spolupráce, sjednání konkrétní podoby této následné spolupráce, formulování a podepsání jejich smluvní podoby.

Místa jednání projektu Kulturní mosty 2013/ Cultural bridges 2013 v Norsku

1. Eidskog /Skotterud/kraj Hedmark
2. Oslo
3. Bergen

Jednající norské strany v rámci projektu Kulturní mosty 2013/ Cultural bridges 2013

Společnost Hans Borli selskapet – Eidskog / spolek pro norskou poezii
Sverre Eier, Emma Arnesen – Eidskog / představitelé vedení spolku Han Borli selskapet
Beathe Kristin Borli Karterud – Eidskog / dcera a majitelka práv básníka Hanse Borliho
Norla - Andrine Pollen – Oslo /společnost pro podporu uvádění norské literatury v zahraničí
Aschehough – Even Råkil, Frøydis Jørve Strømme – Oslo / vydavatelský dům se správou autorských práv norských literátů
Eidskog Kulturskole / základní umělecká škola, Gytte Berg
Langhaugen videregående skole – Bergen / střední umělecká škola
Kjell Kalleklev management – Bergen / přední manažer v kultuře Norska

Realizace projektu byla podpořena z Fondu pro bilaterální spolupráci na národní úrovni v rámci EHP a Norských fondů 2009 až 2014

Naplnění obsahu a cílů projektu

Iniciativa pomohla navázat a rozšířit spolupráci se sedmi partnery ve třech různých geografických místech Norska. Posílila a prohloubila stávající dvouletou spolupráci se společností Hans Borli selskapet v Eidskog a vytýčila nový směr vzájemných kontaktů, představila a přiblížila činnost v kulturní oblasti partnerů, ale také činnosti o.s. Kulturní mosty v České republice při šíření norské kultury.

Všechny vybrané partnerské instituce patří mezi uznávané a činné složky kulturního a společenského života Norska. Jejich zkušenosti a možnosti spolupráce napomohly nejen rozvoji vztahů bilaterální spolupráce, ale jsou především základem činností plánovaných pro příští období v rámci projednávaných smluv a předdefinovaného projektu programové oblasti CZ06 "Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví".

Bylo dosaženo všech plánovaných cílů:

- ✓ Presentace a představení o.s. Kulturní mosty v oblasti šíření norské kultury v ČR
- ✓ Prohloubení poznatků o norské kultuře především v oblastech hudby, filmu a literatury – poezie, zajištění v ČR nedostupných zdrojových informací
- ✓ Výměna zkušeností a příklady nejlepší praxe řízení, činnosti a šíření kultury v NNO obou zemí
- ✓ Navázání a prohloubení kontaktů s vydavatelským domem Aschehoug a s organizací NORLA
- ✓ Seznámení se s norskými kulturními promotéry a organizátory v kulturní oblasti, navázání kontaktů pro další možnost dovést na českou kulturní scénu kvalitní norské umělce
- ✓ Jednání o autorských právech pro další překladatelskou činnost v umělecké oblasti
- ✓ Projednání podoby smluv o další spolupráci s partnery

Přínos iniciativy pro ČR:

Rozšíření povědomí o skandinávských zemích, struktura a činnost norských kulturních organizací a škol, navázání další spolupráce. Posílení kulturní identity na základě poznání kulturní diverzity skandinávských zemí.

Přínos pro bilaterální spolupráci:

Upevnění a rozšíření spolupráce, přístup ke zdrojům cenných informací, získání norských partnerů ke spolupráci.

Přínos pro programovou oblast:

Projekt Kulturní Mosty 2013 je směřována v příštím období do programové oblasti CZ06 "Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví" a dále do oblasti CZ07. Vzhledem k mnohostranným jednáním s lidmi pracujícími v různých oblastech norské kultury byly formulovány cíle, které povedou ke shodě s těmito programy.

Výsledky iniciativy

- Posílení bilaterálních partnerských vztahů v oblasti umění, představení kulturní diverzity České republiky a Norska
- Oboustranné vzdělání osob pracujících v organizacích, které poskytují kulturní služby
- Porozumění kulturní rozmanitosti a posílení evropské kulturní identity
- Zajištění zdrojových materiálů z oblasti umění a poezie
- Informativní a propagační materiály z meetingu dostupné zájemcům o norskou kulturu
- Smlouvy o budoucí a následné spolupráci s norskými partnery

JEDNÁNÍ V KRAJI HEDMARK/ KOMUNNE EIDSKOG

a) pracovní setkání a společné organizační aktivity v souvislosti s kulturním festivalem JUNIKVELD

Po příjezdu proběhlo pracovní setkání s partnery z Hans Borli Selskapet, s panem Sverrem Eierem, paní Beathe K. Borli a dalšími členy partnerské společnosti byl dohodnutý a upřesněný podíl na programové části festivalu norské kultury a poezie open air JUNIKVELD 2013. Byl technicky řešen zahajovací ceremoniál a živé vystoupení s autorským čtením překladatele Petra Uhlíře - předsedy o.s. Kulturní mosty v hlavní, úvodní slavnostní části festivalu Junikveld. Dále byla připravena výstava obrazů ilustrací atelieru Krisans pana Borka Vytlačila pro festivalový program.

Výstup iniciativy:

První část iniciativy plně splnila svůj cíl, proběhla výměna dobré praxe a realizačních zkušeností při zabezpečení národního norského festivalu, věnovaného osobnosti norské kultury, literátovi a držiteli mnoha ocenění, autoru téměř 40 knih Hansi Borlimu. Společně proběhla příprava autorského čtení překladatele Petra Uhlíře a výstavy výtvarníka Borka Vytlačila – atelieru Krisans pro hlavní program festivalu JUNIKVELD. Realizační tým Kulturní mosty se spolupodílel s partnerskou komunitou spolku Hans Borli selskapet na technickém a organizačním zabezpečení na místě konání festivalu – Borli oppistun.

b) vystoupení s aktivním příspěvkem na festivalu JUNIKVELD 2013

Multikulturní festival JUNIKVELD (2. června 2013), jehož organizátorem je spolek Hans Borli Selskapet slavil již 22. ročník. Jedná se o open air akci, která svým zaměřením nemá v české kultuře ekvivalent. Vystupují zde norští a světoví umělci, kteří pro vystoupení zpracují některou z téměř 1200 básní nebo myšlenek z odkazu Hanse Borliho. Pozvání o.s. Kulturní mosty na tento festival bylo prestižní záležitostí. Jednalo se o premiérové představení a prolnutí české a norské kultury, o.s. Kulturní mosty v čele s jeho předsedou Petrem Uhlířem bylo prvním účinkujícím z České republiky, který kdy na JUNIKVELD hostoval. Vystoupení a prezentace češtiny v konfrontaci s původním, norským zněním v básních Hanse Borliho bylo součástí zahajovacího ceremoniálu festivalu, který letos navštívilo přes 900 diváků.

Výstup iniciativy:

Premiérové účinkování českého překladatele Petra Uhlíře na JUNIKVELD 2013, aktivní příspěvek v programu, ukázka českého znění poezie Hanse Borliho, autorské čtení a autogramiáda českých účastníků, výstava výtvarného atelieru Krisans a Borka Vytlačila. Byla pořízena dokumentace textová, fotografická, česká účast byla prezentována v norském tisku a médiích. Pro Českou republiku je přínosem inspirace a příklad nejlepší praxe v jedinečném a divácky atraktivním způsobu péče o odkaz a šíření národní kultury v podobě poezie, přenos zkušeností a možnost následné aplikace při pořadatelsví v ČR.

c) panelová diskuze se členy komunity spolku Hans Borli selskapet a paní Beathe Kristin Børli Karterud

Setkání s představenstvem spolku Hans Borli selskapet a dcerou básníka Hanse Borliho – paní Beathe Borli Karterud. Vyhodnocení výsledků a průběhu festivalu JUNIKVELD a zpětná vazba, vzájemné předání zkušeností a postřehů. Promítnutí a předání připraveného materiálu v rámci Iniciativy 2 - audiovizuální prezentace - materiálu představujícího ČR a partnerské aktivity o.s. Kulturní mosty.

Výstup iniciativy:

Předání zkušeností a nejlepší praxe norských partnerů v souvislosti s pořadatelsvím velkých festivalových akcí, diskuze o různorodosti a kulturních specifikách obou zemí. Podklady pro výstupy Iniciativy č. 3 a Iniciativy č. 5. Projednání a podpis smlouvy o budoucí spolupráci.

d) přednáška na téma Činnost a způsoby propagace kultury a umění norskými nestátními organizacemi a spolky

Tématickou přednášku vedl pan Sverre Eier, dlouholetý předseda spolku Hans Borli selskapet. Studoval ve Velké Británii, USA a Kanadě. Působil jako učitel, ředitel, školní koordinátor, kulturní konzultant, manažer. Je také nezávislým novinářem. Podílel se na historii místní komunity v Eidskog. Je autorem knihy Sootkanalen/Engebret Soot. Komunitu spolku Hans Børli selskapet vede od roku 1991. V roce 2012 obdržel za svou práci v kultuře cenu Eidskog Culturae Price.

Výstup iniciativy:

Získání zásadních informací o fungování norských organizací v kulturním a uměleckém sektoru, o státní podpoře a financování těchto organizací státem, o propagaci a norském systému včetně propojení na státem organizovanou cirkulaci kvalitní kultury do odlehklých norských oblastí a do oblasti vzdělávání a mládeže.

Partnerská návštěva v základní umělecké škole regionu - Eidskog Kulturskole

Iniciativa, která vyplynula ze zájmu partnerů v Eidskog. Setkání týmu o.s. Kulturní mosty a zástupců školy Eidskog Kulturskole, což je vzdělávací zařízení v oblasti uměleckého vzdělání v Eidskog komunne. Státem zřizované a na úrovni komun – obcí provozované Kulturskole jsou ekvivalentem českých Základních uměleckých škol.

Jednání probíhala na úrovni možné spolupráce v uměleckém školství, jeho forem, např. zprostředkováním partnerské výměny studentů a pedagogů, popř. společných koncertních a uměleckých představení a výstavních projektů.

Výstup iniciativy:

Společné projednání možností a náležitostí při partnerství v uměleckém školství a vzdělávání, podpis předběžné smlouvy o další spolupráci v rámci programu CZ 07.

JEDNÁNÍ V OSLO

e) pracovní jednání s partnerem NORLA - Norwegian Literature Abroad

Návštěva partnera Norwegian Literature Abroad v sídle NORLA (Observatoriegaten 1B, Oslo). NORLA je norskou institucí, která iniciuje a podporuje překlady a šíření norské kultury v podobě literatury (beletrie, poezie, literatury faktu) ve státech Evropy a světa. Zde proběhlo jednání a konzultace ohledně vhodných literárních titulů pro nové překlady v ČR, byla prodiskutována vzájemná mediální propagace české a norské literatury s tematickým zaměřením na norské umělce 20. stl. v poezii.

Výstup iniciativy:

Byly projednány detaily a možnosti finanční podpory vydávání nových titulů pro Českou republiku, osobní jednání proběhla s redaktory a vedením NORLA – paní Andrine Pollen.

f) pracovní jednání s nakladatelským domem H. Aschehoug & Co (Aschehoug)

Aschehoug je jednou z největších nezávislých vydavatelských společností v Norsku. Má dlouholetou tradici, byla založena v roce 1872 a sídlí v Oslu. Tato společnost ošetřuje autorská práva mnoha významných umělců a literátů Norska. Překlad názvu – Aschehoug je více, než symbolický, doslovně znamená "kopec popela", což je přeneseně memento, naznačující, co se stane s literárním odkazem, o který není vhodně pečováno.

Výstup iniciativy:

Proběhla jednání o autorských právech k dílům, která budou propagována v ČR v následujícím období. Byly smluvně zajištěny originály děl předních norských básníků, smluvní možnosti zakoupení autorských práv pro ČR. Úspěšná jednání byla vedena s Even Råkil, Frøydis Jørve Strømme a vedením nakladatelství Aschehoug.

g) vzdělávací semináře v oblasti kurátorství hudebních, výtvarných a projektů

Tým Kulturní mosty navštívil významné kulturní projekty v oblasti hudební, výtvarné a hudebně-dramatické. Šlo především o seznámení s propagací a prezentací norských umělců. Muzeum Edwarda Griega bylo jedním z navštívených kurátorských projektů, prezentující nejvýznamnějšího hudebníka Norska – národního skladatele E. Griega. Dalším navštíveným projektem byla Galleri Lyshuset ve Skarnes, třetím místem – projektem pro Norsko z pohledu kultury v posledních letech nejvýznamnějším byla budova a hudebně-dramatické představení norské opery v Oslo.

Výstup iniciativy:

Iniciativa byla významným přínosem pro inspiraci a seznámení týmu Kulturní mosty se způsobem provádění kurátorské praxe, realizace a jejich propagace formou katalogových a promo materiálů. Ve výtvarné oblasti byla dojednána výstava obrazů ateliéru Krisans v podzimním termínu roku 2013, která proběhne ve výstavních prostorách kraje Hedmark.

JEDNÁNÍ V BERGENU

h) pracovní návštěva a navázání spolupráce se školou Langhaugen videregående skole v Bergenu

LANGHAUGEN VIDEREGÅENDE SKOLE
HORDALAND FYLKESKOMMUNE

Střední škola Langhaugen je odborným vzdělávacím centrem se specializovanými programy v oblasti umění – konkrétně zaměřenými na drama, tanec, hudbu a výtvarnou oblast. Setkání proběhlo s vedením školy. Studijní programy, výukové prostory a úspěchy školy představila paní Kristin Mjelde. Ve škole proběhlo speciálně pro tým Kulturní mosty ukázkové představení dovedností studentů v oblasti zpěvu a hry na hudební nástroje. Následná diskuze s pracovníky školy byla jedinečným předáváním dobré praxe a zkušeností v uměleckém vzdělávání prostřednictvím týmu Kulturní mosty.

Výstup iniciativy:

Proběhlo osobní seznámení a představení činnosti obou partnerských stran, bylo jednáno o možnostech výměny aktivit studentů a pedagogů s českými uměleckými školami, dohodnuta byla první společná aktivita – výtvarný projekt studentů českých základních, středních a uměleckých škol Česko mýma očima bude vystavován v Bergenu ve spolupráci se školou Langhaugen videregående skole. Získané informace budou zprostředkovány českým školám a zájemcům v oblasti vzdělávání, na první kontakt a předběžnou smlouvu o spolupráci bude navázáno v dalších projektech, především v oblasti podpory programu CZ 07.

ch) pracovní jednání v oblasti managementu v kultuře s Kjell Kalleklev management / Bergen, Georgernes Verft 12/

Tématem jednání byl management v norském umění, formy a možnosti prezentace norských umělců v ČR. Agentura Kjell Kalleklev management má významné postavení v kultuře současného umění Norska, zastupuje řadu předních umělců, zajišťuje jim marketingovou propagaci a distribuci jejich tvorby v Norsku i zahraničí.

Výstup iniciativy:

Byly projednány možnosti a smluvní náležitosti exportu živého současného umění Norska a jeho tvůrců a interpretů do České republiky. Kjell Kalleklev poskytl promo materiály pro prezentaci v ČR a byla s ním předjednána a podepsána předběžná smlouva o spolupráci.

STRUČNÉ SHRHNUTÍ A ZÁVĚR

Norsko je ekonomicky i sociálně silnou, dobře organizovanou a spravovanou zemí. Oblast kultury a její představitelé jsou v Norsku chápány jako „národní bohatství“, jsou zdrojem obdivu a národní hrdosti. Tyto skutečnosti se promítají i do oblasti uměleckého školství a péče o mladé talenty.

Literatura – nakladatelské domy jsou velmi aktivní a otevřené spolupráci, stejně tak organizace podporující export norské kultury mimo Norsko. Norská literatura má však své specifika, strukturu i sloh jazyka, a tak jsou mnohá díla pro většinu okolního světa, bez znalosti historického pozadí, norské povahy a současného společenského rámce Norska těžko srozumitelná. Pro prezentaci na českém knižním trhu je potřeba pečlivě vybírat a volit díla tak, aby jejich přínos byl přínosem v dobrém slova smyslu a vedl k hlubšímu poznání a pochopení Norska a jeho specifik.

Spolupráce s vydavatelskými domy i s organizací Norla je velmi dobrá. Na kvalitní a dobrou práci reagují velmi vstřícně a rychle. Jejich prvotním cílem není v tomto případě zisk, ale podpora šíření norské literatury v zahraničí. Norové knihy kupují a čtou, stejně tak používají systém veřejných knihoven. Šíření kvalitní literatury je v Norsku podporováno i ze strany státu, a to tak, že vydávání nových děl stát podporuje odkoupením části vydání, které je pak distribuováno do knihoven po celém Norsku. Toto opatření poskytuje autorovi i vydavateli vysoký stupeň ochrany a existenční jistoty a čtenářům dostupnost kvalitní současné literatury v celé rozlehlé zemi.

Hudba – vystupování hudebníků a uměleckých seskupení je koordinováno ve spolupráci státu a jednotlivých regionů. S ohledem na rozlohu Norska byl vypracován systém „rotace“ skupin a umělců, který je státem dotován a jsou do něj, stejně jako v případě literatury, zařazováni vybraní umělci a umělecká seskupení. Je tak zajištěna přístupnost kvalitního umění pro všechny obyvatele Norska. Krom toho v jednotlivých regionech působí místní umělecká seskupení.

Pro transfer této živé kultury do jiných zemí toto opatření přináší řadu nevýhod. Norští kulturní manažeři a promotéři nejsou pod tlakem tržního prostředí, jejich nabídky postrádají rychlost, pružnost a mnohdy ani obsahově nejsou dostatečné pro reklamní a realizační činnost tak, jak ji známe zde v České republice a Evropě vůbec. I norská hudba a hudebníci mají svá specifika a výrazové zvláštnosti. Ceny – honoráře za umělecký výkon jsou vždy předmětem jednání, ale s ohledem na naše zvyklosti a také k faktu, že se ve většině případů jedná o interprety u nás neznámé, jsou dá se říci značně vysoké. Norsko podporuje export živé kultury formou příspěvku poskytovaného umělcům na vycestování, o který si mohou požádat a který je jim běžně poskytován. V případném procesu realizace, je stejně jako v případě literárních děl bezpodmínečně nutné seznámit se detailně s tvorbou toho kterého interpreta, jednání zahájit včas, nejlépe v předstihu jednoho roku a důkladně analyzovat finanční stránku plánovaného projektu. Součinnost s norskými promotéry vyžaduje čas a trpělivost.

Norské umělecké školství – je velmi efektivní a kromě vzdělávání mládeže zahrnuje i vzdělávání dospělých, které je v Norsku běžnou součástí života lidí (k tématu je zpracovávána studie, která bude zveřejněna počátkem listopadu). Zájem o spolupráci s Českou republikou a její poznávání, stejně jako poznávání jiných zemí je velký. Norským specifikem v této oblasti je, že se rodiče nesmí finančně podílet na těchto aktivitách – respektive škola nesmí požadovat financování těchto aktivit ze strany rodičů. Norské školy mají vyčleněny na tyto aktivity finanční prostředky a jsou ochotny a schopny spolupracovat na formulování konkrétních projektů i na jejich realizaci.